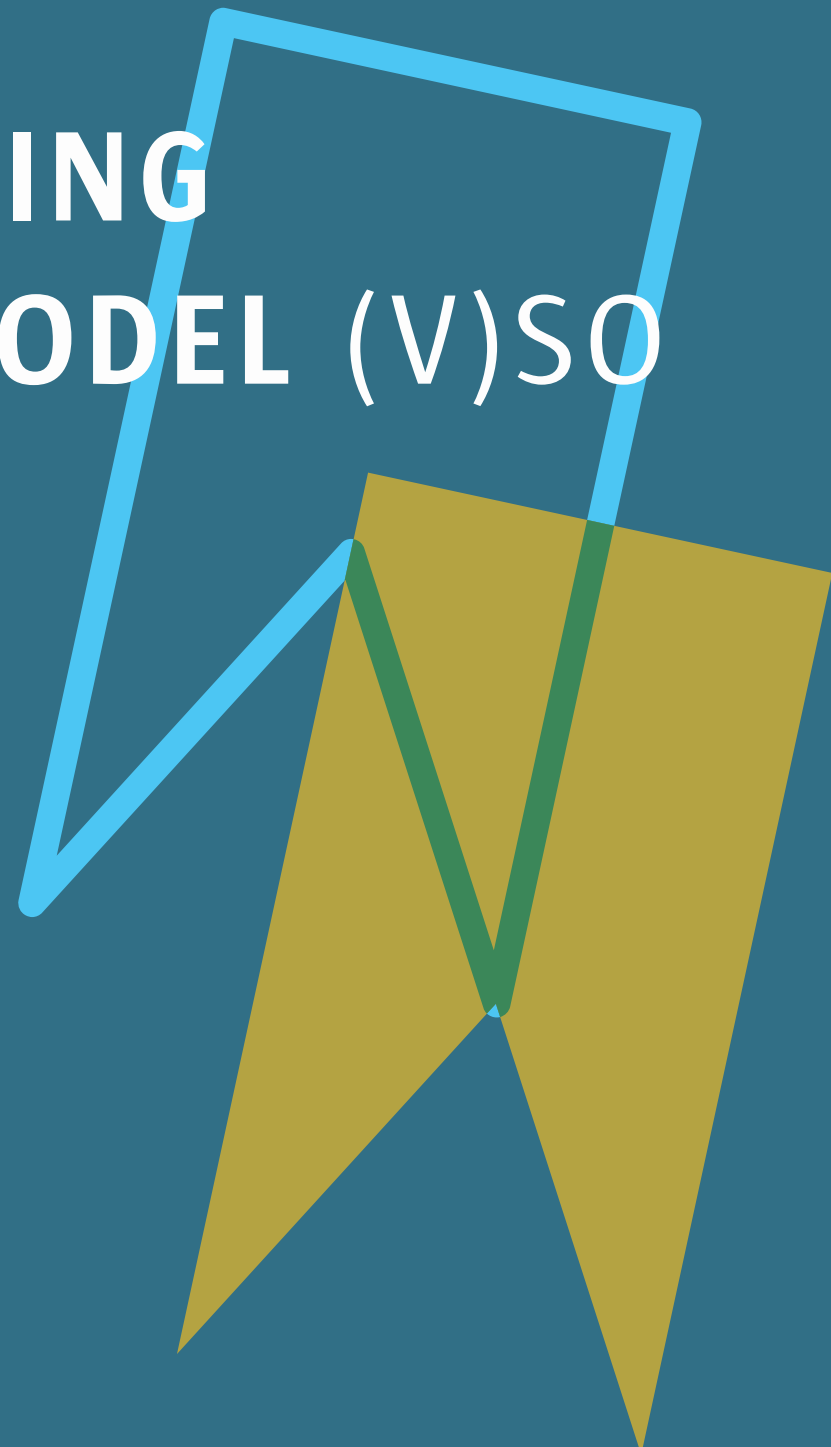

STANDAARDISERING DOELGROEPENMODEL (V)SO

BIJLAGE 1:
INVULWIJZER
ONDERSTEUNINGS-
BEHOEFTE

Invulwijzer Ondersteuningsbehoeften

	1	2	3	4	5	6	7
Intensiteit ondersteuning	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig	Incidenteel	Op afroep	Leeftijdsadequaat
Ondersteuning t.a.v. leren en ontwikkelen							
	<p>Bekende en veilige groep; Uitgangspunt is werken in eigen klaslokaal en individueel programma binnen de groep</p> <p>Bescherming tegen te intensieve of verschillende prikkels</p> <p>Onvermogen tot zien van gevaren en risico's</p> <p>Dezelfde patronen en rituelen zijn nodig om de dagelijkse routine vertrouwd te maken</p> <p>Nadruk ligt primair op zelfredzaamheid</p> <p>Communicatie vindt plaats d.m.v. picto's en verwijzers, hetgeen in kleine stapjes aanleren en veelvuldig herhalen met zich meebrengt</p> <p>Activiteiten zijn</p>	<p>Aanbod individueel of in zeer kleine groepen; Dagprogramma is leidend met ruimte voor individuele aanpassingen</p> <p>Onderwijzend personeel is initiatiefnemer daar de leerling nauwelijks uit zichzelf tot leren komt.</p> <p>Onderwijsaanbod is functioneel, direct toepasbaar en bruikbaar in de praktijk</p> <p>Naast materialen worden reguliere methodes doorgaans ingezet als bronnenboek.</p> <p>Na een korte tijd van inspanning volgt ontspanning (taakspanne 5-10 min)</p>	<p>Activiteiten in eigen groep en klassenoverstijgende niveaugroepen; Dagprogramma is leidend</p> <p>Onderwijzend personeel is initiatiefnemer, daarnaast wordt initiatief vanuit de leerling gestimuleerd</p> <p>Het leren is functioneel en toegepast, gericht op de dagelijkse praktijk en dicht bij de belevingswereld van de leerling (functioneel lezen en rekenen)</p> <p>Naast bronnenboeken worden reguliere methoden ingezet.</p> <p>Balans tussen in- en ontspanningsmomenten (taakspanne 10-20 min)</p> <p>Zelfstandigheid en sociale zelfredzaamheid vergroten (Leren spelen)</p>	<p>Activiteiten in eigen groep en klassenoverstijgende niveaugroepen; Dagprogramma is leidend</p> <p>Onderwijzend personeel is initiatiefnemer, daarnaast wordt initiatief vanuit de leerling verwacht</p> <p>Er wordt gewerkt aan vakgebieden als lezen, rekenen etcetera.</p> <p>Onderwijsaanbod geschiedt adhv reguliere methoden (stapsgewijze aanbieding en herhaling zijn nodig).</p> <p>Bij verhouding in- en ontspanningsmomenten ligt nadruk meer op inspanning (taakspanne 20-30 min).</p> <p>Sociale redzaamheid vergroten en leren reguleren van gedrag en</p>	<p>Activiteiten in eigen klas en in klassenoverstijgende niveaugroepen; Dagprogramma is leidend</p> <p>Onderwijzend personeel stelt zich coachend op. Leerling neemt in toenemende mate eigen verantwoordelijkheid en initiatief.</p> <p>Onderwijsaanbod in groepen met waar nodig individueel gerichte instructies.</p> <p>Bij verhouding in- en ontspanningsmoment en ligt nadruk meer op inspanning (taakspanne > 30 min).</p> <p>Reguliere methoden zijn leidend.</p> <p>Reguliere (methode-onafhankelijke) toets</p>	<p>Activiteiten in eigen klas en in klassenoverstijgende niveaugroepen;</p> <p>Leerling werkt waar mogelijk met dag- of weektaak.</p> <p>Onderwijzend personeel stelt zich coachend op. De II draagt eigen verantwoordelijkheid en neemt initiatieven.</p> <p>Onderwijsaanbod in groepen met aandacht voor de individuele leerling.</p> <p>Reguliere methoden zijn leidend. Verdiepingsstof wordt aangeboden waar nodig.</p> <p>Reguliere (methode-onafhankelijke) toets methoden</p>	<p>Activiteiten in eigen klas en indien gewenst in klassenoverstijgende niveaugroepen</p> <p>Leerling werkt waar mogelijk met dag- of weektaak.</p> <p>Onderwijzend personeel stelt zich coachend op. De II draagt eigen verantwoordelijkheid en neemt initiatieven.</p> <p>Onderwijsaanbod in groepen met aandacht voor de individuele leerling.</p> <p>Reguliere methoden zijn. Verdiepingsstof wordt aangeboden waar nodig..</p> <p>Reguliere (methode-onafhankelijke) toets methoden</p> <p>Het onderwijsaanbod</p>

	<p>overwegend gericht op lichamelijke en zintuiglijke activering</p> <p>Basale ontwikkeling en beleving staan centraal</p>		<p>en samen spelen; Leren zowel individueel als samen)</p> <p>Activering en stimulatie zijn overwegend groepsgericht.</p>	<p>handelen. Stimuleren van de taakwerkhouding.</p> <p>Er wordt gebruik gemaakt van abstractere werkvormen met thema's die verder af staan van de directe, concrete belevingswereld.</p> <p>Reguliere (methode-onafhankelijke) toets methoden</p>	<p>methoden</p> <p>De sociale zelfredzaamheid en het leren reguleren van gedrag en handelen is gericht op het functioneren in de maatschappij.</p>	<p>Het onderwijsaanbod is breed en betreft de algehele ontwikkeling en is gericht op het zo autonoom mogelijk participeren in de maatschappij.</p>	<p>is breed en betreft de algehele ontwikkeling en is gericht op het zo autonoom mogelijk participeren in de maatschappij.</p>
--	--	--	---	---	--	--	--

Aanvullingen t.a.v. VSO:

	<p>Leidraad is het dagprogramma. Echter de leerling wordt gevolgd in wat hij aankan. De leraar stelt zich hierin flexibel op.</p>	<p>Het onderwijsaanbod wordt zowel in het eigen lokaal als in praktijklokalen aangeboden.</p>	<p>Het onderwijsaanbod wordt zowel in het eigen lokaal als in praktijklokalen aangeboden.</p> <p>Het leren is functioneel en toegepast, gericht op de dagelijkse praktijk van wonen, werken en vrijetijd.</p> <p>Zelfstandigheid en sociale zelfredzaamheid vergroten in het kader van werknemersvaardigheden.</p>	<p>Het onderwijsaanbod wordt zowel in het eigen lokaal als in praktijklokalen aangeboden.</p> <p>Leerling heeft een individueel programma, is initiatiefnemer en mede verantwoordelijk voor het eigen leerproces.</p> <p>Ontspanning in de vaste pauze-momenten. (taakspanne > 30 min)</p> <p>Beoogd wordt deze taakspanne uit te breiden naar een dagdeel als voorbereiding op arbeid.</p> <p>Praktijkvakken in</p>	<p>Het onderwijsaanbod wordt zowel in het eigen lokaal als in praktijklokalen aangeboden. De omgeving is vergelijkbaar met PrO en VMBO.</p> <p>Er wordt toegewerkt naar diploma's en/of certificaten.</p> <p>De methodes die gebruikt worden zijn van PrO of VMBO.</p> <p>Er is veel aandacht voor de rol van de leerling in de maatschappij (wonen, werken en vrije tijd).</p>	<p>De exameneisen zijn leidend</p> <p>Er wordt toegewerkt naar diploma's en/of certificaten.</p> <p>De methodes die gebruikt worden zijn van VMBO en hoger.</p> <p>Leerling heeft een gepersonaliseerd programma; is initiatiefnemer en verantwoordelijk voor het eigen leerproces.</p>	<p>De exameneisen zijn leidend</p> <p>Er wordt toegewerkt naar diploma's en/of certificaten.</p> <p>De methodes die gebruikt worden zijn van HAVO/VWO</p> <p>Leerling heeft een gepersonaliseerd programma; is initiatiefnemer en verantwoordelijk voor het eigen leerproces.</p>
--	---	---	--	---	---	---	---

				<p>groepen, waarbij leerlingen zelfstandig werken en hulp vragen.</p> <p>Leerlingen volgen zo mogelijk branche gerichte trajecten, het volledige onderwijsprogramma is zo veel mogelijk gericht op de toekomstige werkplek.</p>	<p>Het volledige onderwijsprogramma is zo veel mogelijk gericht op de toekomstige (werk)plek.</p>		
--	--	--	--	---	---	--	--

	1	2	3	4	5	6	7
Intensiteit ondersteuning	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig	Incidenteel	Op afroep	Leeftijdsadequaot
Ondersteuning t.a.v. de sociaal-emotionele ontwikkeling							
	<p>Voortdurend toezicht en nabijheid</p> <p>De basisbehoeften van de leerling staan voorop</p> <p>Basishouding van de leraar is neutraal</p> <p>Contact met de leerling vraagt tijd, rust en nabijheid</p> <p>Groepsmomenten staan in het teken van het vergoten van verdraagzaamheid</p> <p>Regelmatig inzet van extra ondersteuning nodig (zorg).</p>	<p>Beschermende en beschutte omgeving</p> <p>Bij overgang naar een andere omgeving is individuele begeleiding noodzakelijk</p> <p>Basisklimaat is gericht op het hechtings-proces</p> <p>Basishouding is gericht op het bieden van veiligheid door veel nabijheid en begrenzing</p> <p>De begeleiding is voorspelbaar, in het zicht en nabij, hanteert vaste rituelen en ritmes.</p> <p>De leerling heeft moeite met het uitstellen van behoeften en neemt de omgeving waar vanuit zichzelf (egocentrisch), heeft weinig belangstelling en inlevingsvermogen t.a.v. groepsgenoten.</p>	<p>Basisklimaat is gericht op autonomie en individuatie (maakt onderscheid tussen ik en de ander)</p> <p>Grenzen en structuur aangeven om veiligheid te bieden</p> <p>Begeleiding corrigeert en stuurt bij op grond van gemaakte regels en afspraken.</p> <p>Samen oplossen van problemen door alternatieven bieden.</p> <p>Herhaling blijft nodig</p> <p>De leerling zoekt de nabijheid van andere kinderen, samenspel is groeiende, waarbij ondersteuning noodzakelijk is</p>	<p>Basisklimaat gericht op autonomie, initiatiefname en verantwoordelijkheid leren dragen.</p> <p>Begeleiding op afstand, waar nodig nabijheid, (meer coachend)</p> <p>Basishouding: ingrijpen en uitleggen</p> <p>Stimuleren tot zelf doen en zelf oplossingen bedenken</p> <p>Groepsgerichte benadering, sociaal leren</p>	<p>Toezicht is op afstand aanwezig</p> <p>Begeleiding gericht op het komen tot meer inzicht en samen oplossingen bedenken.</p> <p>Situaties en gebeurtenissen evalueren in de groep.</p> <p>Groepsgerichte benadering, sociaal leren</p>	<p>De “normale” ontwikkeling vormt het uitgangspunt voor de stimulering en vorming van de sociaal emotionele ontwikkeling en de (positieve) sturing en de controle van het gedrag</p>	<p>De “normale” ontwikkeling vormt het uitgangspunt voor de stimulering en vorming van de sociaal emotionele ontwikkeling en de (positieve) sturing en de controle van het gedrag</p>

	1	2	3	4	5	6	7
Intensiteit ondersteuning	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig	Incidenteel	Op afroep	Leeftijdsadequaot
Ondersteuning t.a.v. de communicatie							
	<p>Sensatieniveau: laten ervaren van de activiteit in het betreffende moment</p> <p>Presentatieniveau: presenteren van de activiteit in het bepaalde moment (visuele ondersteuning middels gebaren, verwijzers, foto's)</p> <p>Contact gericht op hier-en-nu</p> <p>Ondersteunende communicatie wordt toegepast als het niveau van representatie nog niet bereikt is.</p> <p>Informatieverwerking vooral via de zintuigen (tast, reuk, smaak, gehoor en gezicht).</p>	<p>Presentatieniveau: de leerling ervaart de activiteit wanneer deze concreet wordt gepresenteerd</p> <p>Representatieniveau (visuele ondersteuning middels gebaren, picto's, foto's)</p> <p>Lichaamstaal en korte zinnestjes gekoppeld aan het hier en nu.</p>	<p>Communicatie vindt plaats middels gesproken taal (3- en 4 woordzinnen)</p> <p>Ondersteunende vormen van communicatie (middels picto's en foto's) waar nodig.</p>	<p>Communicatie vindt plaats middels gesproken taal. (eenvoudige zinnen)</p> <p>Leerlingen worden gestimuleerd in het uiten en verwoorden van gevoelens en gedachten middels gesproken taal.</p> <p>Ondersteunende communicatie waar nodig middels picto's/geschreven tekst.</p>	<p>Leerlingen kunnen zich over het algemeen goed uiten via gesproken taal en de ander begrijpen.</p> <p>Bij fysieke belemmeringen worden communicatiehulpmiddelen ingezet.</p>	<p>Leerlingen kunnen zich over het algemeen goed uiten via gesproken taal en de ander begrijpen.</p> <p>Bij fysieke belemmeringen worden communicatiehulpmiddelen ingezet.</p>	<p>Leerlingen kunnen zich over het algemeen goed uiten via gesproken taal en de ander begrijpen.</p> <p>Bij fysieke belemmeringen worden communicatiehulpmiddelen ingezet.</p>
Fysieke en medische ondersteuning (hier hebben we de mate van ondersteuning nog niet voor uitgewerkt)							
	<p>Bij deze vorm van ondersteuning zijn geen kenmerken per doelgroep weergegeven omdat het leerlingspecifiek is. Wel kan de mate van ondersteuning aangegeven worden middels het scoren van het betreffende hokje. Bij het bepalen van de intensiteit kan het CAP-instrument gehanteerd worden. Onderdelen hierin zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> Fysieke belastbaarheid 						

	<ul style="list-style-type: none"> • Motorisch functioneren • Zintuigelijk functioneren • Mentale functies • Stem en spraakfuncties
Ondersteuning in de thuissituatie / buiten school	
	Bij deze vorm van ondersteuning wordt alleen een inhoudelijke toelichting gegeven die leerling specifiek is.
Ondersteuning t.b.v. de leraar / school	
	Bij deze vorm van ondersteuning wordt alleen een inhoudelijke toelichting gegeven die leerling specifiek is.

Colofon

In samenwerking met LECSO

- Aloysius Stichting
- Stichting BOOR
- De Onderwijsspecialisten
- De Kleine Prins
- Heliomare
- Hub Noord-Brabant
- Doorbraakproject Onderwijs & ICT
- Kennisnet

